UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Index Baldi Pervsini. I. V. D. In prælectiones in totum Codicem Iustinianeum locupletißimus

... In Qvartvm Et Qvintvm Codicis Libr. Praelectiones / Additionibvs Philippi Decii ...

Baldus

Lugduni, M.D.LXI.

Si quis ignorans rem minoris esse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95990

Visual Library

a ℂMinor ⁊c. De alie.re.mino.vide lud.ro.conſi.cccxvj. And.Bar.

b ℂFacit q̄ ſi.no.mirabile dictū:vt etiam teneatur ad pretiū qui vēdit in caſu licito,ſi nō interuenit ſolennitas,ſecus in caſu ꝓhibito,vide Bal.in.l.fi.j.de vſuca.ꝓ emp.⁊ in.l.fi.§.emptor.C.cōmu.de leg.⁊ in authen.q rē.de ſac.ſan.eccle.⁊ in.d.§.economus.⁊ ibi poſt glo.in c.ad audiētiā.de dci.⁊ ibi allegaui iſtud dictum,ſed vide text.de ħ in c.ad noſtrā.eo.titulo,vbi lucratur fruct⁹:ergo multomagis lucratur pretiū:⁊ queſtio illa an ſuccedat dictū Bal.hic poſſet adaptari ad fructus ꝑceptos, vt eos lucret̃.an. Barba.

c ℂSi abbas.vid gl.⁊ Bal.in.l.iubemus.§.ſanela.j.ſ.d ſac.ſan.ecc.et gl.Bar.⁊ Bal.in auſ.q res.eo.tit.

d ℂNo.Quis iudex interponat decretū.An domicilij,an vbi res eſt vide Bal.in.l.j.ſ.de cōtrahē.emp.⁊ ibi etiā quid in iudice loci vbi celebrat̃ ꝯtractus. 1 Bar.ſ.l.pri.quā legit cū iſta.⁊ facit per iſtum tex. 2

e ℂTu dic.no.qd in alienatiōe pōt iterponi authoritas iudicis domicilij,vid quod no.xvij.q.iiij.c.in vēditionib⁹.Joan.and.in.c.paſtoralis.d priuileg.⁊ i c.In noſtra.de ſepul.in nouel.⁊ vide Bal.i.l.magis puto.§.illud.ff.de rebus eorum qui ſub tut.ſunt.⁊ i.l.iuriſperitos.§.oriūd⁹.ff.d exc.tut. 1 ⁊ an curator vl'tutor alibi dari poterit,vide q̄ elegāter di.Bal.in l.j.C.d iur.om.iudicū ⁊ quod no.in.l.mut⁹.§.is q.ff.de ꝓcura.vide Bal.in.l.j.ſ.d cō 2 trahē.ēp.d.Abb.i.c.ij.d re domi.⁊ ibi dixi,vide bal.in authē.hoc ius ſ.d ſac.ſan.eccle.⁊ que dixi.in.c.de reb.eccle.nō alie.⁊ q̄ not.Bart.in d.auſ.hoc ius.et do.Pet.d anch.in.c.ij.d tranſ.vbi relinquitur cogitādum,vide:quia pulchre ibi loquitur,vide Bal.i.l.j.C.de cōtrahen.emp.vbi dicit q̄ quo ad eccleſiam non attenditur locus vbi res eſt ſita do.Pet.in.c.ſeculares.de foro cōpe.in.vj.vide Lud.Ro.conſi.cclvij.vbi pulchre loquitur.And.Barba.

f ℂFacit q̄ quando.vide Bal.in auſ.hoc ius porrectum.ſ.de ſacr.ſan.eccle.⁊ in.l.j.ſ.de contrahen.emp.⁊ Imo.⁊ Jo.And.in.c.paſtoralis.⁊ in.c.in noſtra.extra de ſep.

dem rationem.facit quod nota.in.l.ij.de pa.qui filios diſtra.per Dy.in.c.in argumētū.de regu.iur.lib.vj.facit.j.de adul.l.ita nobis.

ℂLex decimatertia.

Etiam vectigale. Minor non poteſt vēdere ſuā emphyteuſim ſine decreto.hoc dt iſta l.Et adde quod no.ſ.de adminiſtra.tutorū.l.ſi tutores.

ℂLex decimaquarta.

Vtere. Etiam ex ſctu inutili ſecuta traditiōe ꝓpter reciprocā preſtationē cauſatius retinendi.hoc dicit.

ℂLex decimaquinta.

Si minor. Nō poteſt minor ſoluere ſine decreto aliud pro alio in his q̄ nō poſſunt alienari.hoc dicit.

☞ 1 Judicis authoritas eſt interponenda vbi res eſt.
2 Solutum q̄ fuerit ex tali pecunie quomodo probetur.

ℂLex decimaſexta.

Si predium. Minor[a] q ex ptio fūdi vēditi ſoluit onera ⁊ tributa,ꝑtiū non recuperat,niſi reſtituat qd accepit.hoc dt.facit[b] quod ſi Abbas[c] ⁊ capitulū alienauit pro ſoluēda decima domini pape,licet nō teneat licet cōtractus:q2 nō fuit interpoſitum decretū ſuperioris:tamen ſi vult recuperare rē,debet reddere quod accepit,argumē.ſ.de ſacroſan.eccle.l.iubemus.§.economus,ſed ibi fuit facta vēditio in caſu prohibito,hic in caſu cōceſſo,ſed hic nō deficit niſi authoritas ſuperioris,⁊ hic fuit defectus ſolēnitatis decreti,nō cauſe.ℂ† In textu ibi,ſitum eſt,No.[d] interponēdam authoritatem per iudicem vbi res eſt.tu dic[e] quod etiā per iudicē domicilij pōt iterponēdi:vt.l.magis puto.§.illud.ff.de reb.eorū.Et facit quod quando[f] eccleſia vēdit rem exiſtentem in alia dioceſi,q̄ ſufficit authoritas epiſcopi dioceſani ipſi⁹ eccleſie:vel etiam dioceſani ipſius rei.de ħ no.x.queſtio.iij.capitu.capellanus.⁊ hic per.Cynū.ℂ† In tex.ibi.ceſſiſſe.no.modum[g] probandi ſolutū ex tali pecunia:quia probo te ſoluiſſe,⁊ quod nō habebas aliunde,vnde neceſſario ſequit̃ quod ex ipſa pecunia.facit.l.fina.de alimen.pupilla.preſtan.Et eſt ſecundus modus ꝓbandi ſatis notabilis ex vi vicinitate actuū:vt.l.ſi vētri.§.in bonis.ff.de priuileg.credi.⁊ facit.l.fi.j.de pigno.quod no.

ℂLex decima ſeptima.

Inter omnes. Nō poteſt minor diuidere immobilia,niſi prouocetur a maiore.h.d.ℂ In text.ibi,ſine decreto.eum cauſa etiam poſſunt minorē prouocare.

ℂLex decimaoctaua.

Si minores. Propter debitum fiſcale(puta propter datias ⁊ collectas)poteſt alienari res minoris interueniente decreto.h.d.iſta lex.ℂ Nūquid[h] in dubio decretū preſumatur interpoſitū ex iſtis cauſis,habes gloſ.ordi.in.l.j.de fide inſtrumen.⁊ iur.haſt.fiſc.lib.x.facit qd not.in.l.actor.ff.rē rat.habe.⁊ in Specu.de emp.⁊ ven.§.nunc videndum.

ℂQuando decreto opus nō eſt. Titu.lxxij.

ℂLex prima.

Si probare. Emptor mandauit reſtitui rem emptā refuſo pretio,poteſt hoc fieri,licet heres ſit minor:q2 volūtas teſtatoris operatur idem i quod decretū iudicis.h.d.l.fiſtulas.§.funduz.ff.de contrahen.emp.in hac.l.

ℂLex ſecunda.

Illud requirendum. Idem operatur[i] reſcriptum principis quod decretū inferioris ſolēniter emanatū.Et eſt no.l.⁊ quotidie practicatur in eccleſijs ⁊ hoſpitalibus īpetrātib⁹ a papa alienationes[k] quarūdā rerū.vel ſic.Habens verbum ſuperioris, non indiget verbo inferioris.h.d.ℂ In gloſ.l.predium.teſtamento, ibi ſed quid ſi mandauit, ſcilicet teſtator.ℂ† In ead.glo.ibi,fideicommiſſarijs.no.pro fideicommiſſarijs:vt non poſſint vendere,niſi ex permiſſu teſtatoris:vt no.de ali.⁊ cib.leg.l.alio herede.⁊ cum habent permiſſionē teſtatoris,non requirit̃ decretum,quod eſt not.Forte intelligitur,hoc,ſi teſtator erat etatis legitime,ſecus ſi eſſet adultus.[l] nā tunc licet valeat teſtamentū in alijs,non tamen quantū ad iſtam poteſtatem alienandi.ℂVel dic qd aut permitttt minor in teſtamento alienationem pro executione contractus:⁊ tūc nō valeat:aut pro executione vltime volūtatis,⁊ tūc valeat:q2 cēſentur iure maioris quoad teſtandum:vt l.ab aurelio.§.fi.ff.de lib.leg.ℂIn eadē gloſ.ibi velint[m], dummodo bonafide faciāt.ff.mādā.l.creditor.in fine.

ℂSi quis ignorans rem minoris eſt,ſine decreto comparauerit. Titu.lxxiij.

ℂLex prima.

Si ea que. Qui emit rem minoris,tanquam minoris,non preſcribit,ſi autem tanquam maioris,bona fide preſcribit.hoc dicit.Intelligatis inchoando preſcriptionem poſt mortem ⁊ etatē[n] domini rei.ℂIn text.ibi,tuam.alloquitur minorem.ℂIn tex.ibi,finiatur.not.quod[o] officiū morte finitur,ꝯcor.ff.de cura.furio.l.cuius bonis,q̄ eſt melior concordantia que poſſit dari per hunt tex.⁊ illū habes quod heredes commiſſariorum non ſuccedunt in commiſſaria,facit quod no.ff.de tute.l.fin.Item facit.de lega.ij.

g ℂNo.modū.Faciunt not.ꝑ Bar.in.l.j.in fi.ſ.ſi aduer.credi.

h ℂNunquid.vide Bald.in.l.nō aliter.ff.de adopt.⁊ qd dixi poſt bar.in.l.actor.ff.rem ra.ha.⁊ que no.ꝑ Bart.⁊ doct.in.l.ſciendū.ff.de ver.ob.⁊ in.l.j.j.de fide inſtr.⁊ iur.ha.fiſc.libro decimo.⁊ bal.i.l.q̄cūq̄.j.de bo.que lib.vbi tamen ꝑdicta nō limitat.⁊ Bal.in l.quecunq̄.ff.de publiciana.

i ℂIdem operat̃.no.q̄ idem operatur reſcriptū ꝑncipis,quod dcretū inferioris,⁊ vide An.de yſer.in c.j.§.ſtatuimus.q̃ tēpore mil.vbi dicit per iſtum tex.qd magis creditur teſtimonio regis quā notarij,⁊ ibi dicit q̄ dlictū factū corā principe dicit̃ notoriū.allegauit.l.omniū.j.de teſta.

k ℂAlienatiōes.no.de habēte priuilegiū,vt poſſit vēdere ſine ſolennitate:vt in eccleſia.⁊ no.quia conceſſio dꝫ eē ſpecialꝫ:vt leg.⁊ no.ħ.⁊ in.c.ij.in ꝑn.de reb.eccle.non alie.in.vj.

l ℂAdultus.vid Bal.i.l.j.in prin.ff.de rebus eorū.

m ℂVelit.vid bal in.l.alio.ff.d ali.⁊ cib.leg.⁊ Sal.i.l.ſi quis ad declinādā,ſ.de epiſco.⁊ cleri.

n ℂEtatē.vt.j.eo.l.fina.

o ℂNo.q̄.vide in l.penul.ff.d tute.alias ſi.

l.ſi auguſte. ¶ In text.ibi, temporis. ſcilicet
1 longi. ¶ † In tex.ibi, diffitearis.not.preſumi quem eſſe maiorem, ex quo non allegat ſe minorem.[a] Adde quod in contractibus iudicia-
riis preſumitur quis eſſe maior. facit.l.ſi minores te.ꝟ.de in integ.reſtitu.milli. Idem vbi compromiſſum: vt not.ff.de arbit.l.iii.idem in preſcriptione: vt hic.⁊ adde quod no.ff.de regu.iur.l.qui cum alio.facit.l.ſi Titius ⁊ ſeia. ff.de fideiuſſ.

☞ Error iuris qualiter probetur.

¶ Lex ſecunda.

SI cõtra ampliſſimi. Quo caſu vſucapio non procedit: ibi nec fructuum acquiſitio. facit quod not.ff.de acquirenda poſſeſſio.l.iii. §.ex cõtrario.⁊ videtur ratio huius dicti: quia tam fructuum lucratio quam vſucapio procedunt ab eadem cauſa, ⁊ a pari potentia eſſe.id
b eſt, a ciuili poſſeſſione.vt not.gloſſ.iſta[b], notabiliter: tamen poſtea diſtinguit gloſ.notabiliter inter vitium reale, ⁊ defectum ſolennitatis, vel vitium perſonale.primo caſu propter errorem iuris non lucratur poſſeſſor fructus: nec reputatur bonefidei quo ad eos. ſecundo ⁊ tertio, reputatur bone fidei, ſi errat in iure, quod eſt notabile. qualiter autem probatur error iuris, cum cõtrarium preſumatur, vt no. domi.Jac.ſ.de plagia.l.plagii.⁊.§.de his qui
1 ſibi aſcri.l.ſenatus.in lectur.noua. ¶ † Credo,
c quod ſi eſt perſona fide digna, probatur[c] error iuris per ſuum ſacramentum.arg.ff. ad exhiben.l.Theſaurus.quia aliter de animo non poteſt apparere, ⁊ facit.ff.de adul.l.ſi adulterium cum inceſtu. §. idem pollioni. ¶ Item
d circa[d] apices iuris: vel circa ius quod eſt in opinionibus conſtitutum, tolerabilior eſt in iure ignorantia, quam in iure aperto: vt nota.inſtitut.de oblig.que ex quaſi malefic. §. ſi iudex.

¶ Lex quarta.

QUoniam aduerſus. Emens a donatario minoris, poteſt preſcribere ſi habet bonam fidem: ⁊ continuat poſſeſſionem longo tempore.h.d.

¶ Si maior factus alienationem factam ſine decreto ratam habuerit. Titulus. lxxiiii.

¶ Lex prima.

CUm pponas. Caſus. Curator creditor minoris vendidit quendam fundum ſine decreto: et minus dimidia iuſti pretii: ⁊ ſic fuit duplex defectus in ſolẽnitate, ⁊ in quantitate pretii, ſimile.ꝟ.arbitrium tutele.l.cum interdicte, poſtea minor factus maior ratificauit, errans in valore rei.deinde deceſſit, nunc creditor ille petit quantitatem debitam, cui heres iſte opponit compẽſationem ex debito alternatiuo, id eſt, ſuppletionis pretii, vel reſtitutionis rei, queritur vtrum procedat exceptio.reſpondetur quod ſic, ad hunc finem vt cogatur creditor idemq́ emptor eligere an velit iuſtũ pretium ſupplere: ⁊ tunc compenſatio eſt perfecta, an vero velit rem reſtituere: ⁊ forte reſtituet vi iſtius exceptionis ſine nouo proceſſu, quod eſt notabile. ¶ Not.ex iſto tex.duo.pri-
e mo, quod ratificans[e] contractum purgat defectum ſolennitatis, ſed non preiudicat ſibi in via agendi per.l.fina.C.de reſcindenda vendi.
f ¶ Secundo not.[f] quod ex debito alternatiuo quantitatis aut in ſpecici opponitur exceptio compẽſationis ad debitũ ſimplicis quãtitatis, quod eſt not.dignum. ¶ Tertio not. quod modus procedendi ſuper illa exceptione eſt, qõ iudex habet innuere vt iſte cui opponitur exceptio, eligat vtrum quantitatem vel ſpeciem preſtare electa quantitate, facta eſt cõpenſatio electa ſpecie, non tamen credo qõ ex eadem inſtantia ſine noua petitione condemnabitur ad ſpeciem: ⁊ ſic exceptio habet vim actiones.extra de excep.c.j.ff. commodat.l.in rebus.in fi.⁊ quod not.extra de ordi.cognit.c. cum dilectus.

¶ Lex ſecunda.

SI ſine decreto. Not.[f] idem operari confirmationem et preſcriptionem: non tamen idem per omnia: vt not. in.l.proxi.in glo.que incip.⁊ ita emptor.

¶ Lex tertia.

SI quando. Re immobili minoris alienata titulo oneroſo, procedit cõfirmatio contractus et traditionis taciturnitate quinquennii poſt etatem legitimam inchoandi. Si autem titulo lucratiuo: ad cõfirmationem traditionis ⁊ tituli requiritur ſilentium longi temporis.h.d. Et nõ habetis
1 hanc.l.alibi. ¶ † Nota in.l.iſta[g] quod tacitus
g cõſenſus ſupplet defectum decreti.⁊ idẽ operatur tẽpus, quod operatur iudicis decretũ. ¶ In tex.ibi, longo ſilentio.no.in iſta parte. l.longum ſilentium dici tempus quinquennii.
2 ¶ † In tex.ibi, conqueſtus eſt.not.[h] ſimplicẽ
h querelam etiam coram vicinis impedire ratificationem, facit quod not.ff.de neg.geſt.l.põ-
3 ponius ſcribit. ¶ † Et eſt argumen.[i] quod fi-
i lio preterito ſufficiat dicere teſtamentum nullum coram vicinis, ad hoc vt non cõfirmetur, per.l.filio preterito.ff.de iniuſt.rup.irritoque. teſtamen.quod verum credo: quia iſte actus pendet ex ſola voluntate preteriti.et bene facit hec lex arguendo de contractibus ad vltimas voluntates. Item facit.l. que ſub conditione.in fin.ff.de condi.inſti.quia illa que ipſo iure non tenent, non requirunt aditionẽ preto- h
ris, prout ipſorum aditione ſola voluntas extrinſecus declarata ſufficit.⁊ ſic etiam in hereditatis actione, que ſolo animo aditur: vt.ff. i
de acqui.here.l.pro herede.⁊.l.gerit.quod no.
4 ¶ † In text.ibi, cum decreto.not.rem minoris non poſſe donari, etiam cum decreto.facit.ff.de donat.l.ab agnato. ¶ In text.ibi, vt tamen not.de ſilentio heredis, ⁊ non ſit con- k
iunctio temporum. Eſt ⁊ argu.quod tempus quod currit defuncto ad petendam inſinuationem teſtamenti, ex forma ſtatuti computatur heredi.

¶ De magiſtratibus conueniendis. Titulus. lxxv.

¶ Lex prima.

SI magiſtratus. In glo.ibi, indẽnes. Nota quod iudex poteſt[k] recipere indemnitatis conſeruationem.nec intelligitur iudicem corrumpere qui eum cõſeruat indemnem.ſic. ff.de

a ¶ Quibus caſibus minor maior cenſeatur, vide apud Spe.in titu. de contumacia.§. iiii.verſi.fin.⁊ tit. de primo ⁊ ſecundo decr.§. iii.ver. ſed pone quod pupil. Et an in his caſibus quibus p maiore habetur in omnib⁹ ⁊ per omnia, reſtitutionem in integrum petere poſſit, vide per Ang.C.ſi de mo.poſſ. in.l. vnica. Philipp. Decius.

b ¶ Gloſſ.iſta.vide in.l.ſi predium.ꝟ. titul.ii.⁊.l.ſed ⁊ ſi lege.§.ſcire. ff. de peti.here.

c ¶ Probat. Vide per Bar.in.l.non fatetur.ff.de confeſſis.

d ¶ Circa. Vide per Bald. in.l.qõ Nerua. ff. depoſiti.

e ¶ Quod ratificans. Tene mẽti iſtud dictum, vide que dixi in.c. cũ dilecti.de emptio.⁊ ven. A.B.

☞ Adde omnino p Dy.in regula ratihabitionẽ.in regula ratum.⁊ vtrobiq́ dixi poſt apoſtil. ad ipſum poſt.d. Boeriũ. de reg.iur.libr.vj. vbi diffuſe. et ſignanter in regula ratihabitionẽ, tractat hanc materiam.

f ¶ Secundo.not. Vide Bar.in.l.ſi ſeruus.§.j.ff.de furt.

g ¶ Aduerte ad dictum Bal.qui dicit hic in iſta.l.nõ id ſine cauſa, facit.quoniam alibi tenet contra in.l. ſi ſine.qõ.ii. C.ad velle.hic vero tenet idẽ cum Bar. proinde expende quid vtrobiq́ velit.⁊ ſi placet videre, an iudicis decretum facit minorem actum ſolẽnem preſumi, vide per me in cõſi. ccix.in princ.⁊ an pro iudicis decreto preſumatur, in cõſil.ccxxii.⁊ Itẽ nunquid per auditorem in huiuſmodi alienatione interponi poſſit, vide in.d.conſilio ccix. P. Decius.

h ¶ No.idem videtur hic.

i ¶ Et eſt arg. Facit qõ no.gl.Barto.⁊ doc.in.l.ſi.ꝟ. de cur.furio.

k ¶ Not.qõ iudex. vel, q̃ iudex ex officio ſuo poteſt recipere indẽnitatem, vide text. in.d.§.ſi fugitiuũ. qui ſecũdũ Bart. eſt ſin.⁊ vide tex. in.l.eum p quo. ff.de in ius voc.⁊ Bal.in.l.generaliter.et alias aut. ꝟ.de epiſ.⁊ cler.⁊ do.Pet.de Ancha.in.c.quãquã. de vſur.libro.vj. And.Barb.